

EN DIADEMFORMIG KVINNMÖSSA FRÅN JOCKMOCK.

Bland lappfogde J. O. Holms samlingar av lappska etnografica befinna sig trenne mössor eller diadem från Jockmock (Stora Lulevatten) av en typ som ej förut beskrivits.¹ Den användes mycket allmänt för en c:a 60 år tillbaka vid blåst, då de bundos utanpå stormmössan.

Numera är bruket av densamma totalt bortlagt. Dessa diademmössor äro alla av tyg, rikt tenntrådbroderade och ha vid sidorna band av skinn eller ylle, som häktades eller hopbundos i nacken. Fig. 1.

Beskrivning 1. Fig. 2.

Detta diadem består av en fyrkant av tyg med måtten 30 cm. (nedre kanten), 35 cm. (övre kanten) och av en bredd av 11 cm. På tyget, som är blått och av vadmal, är fästade en 6 cm. bred remsa zinoberrött kläde, som går längs tre av diademets sidor (se bilden). På detta röda tygstycke är tenntrådsbroderiet fästade, dessutom går ett tenntrådsornament längs hela nedre kanten 35 mm. in på det röda tyget åt båda hållen.

Fig. 1.

¹ Även Nordiska Museet äger sådana. Två finnas utställda i rum 98.

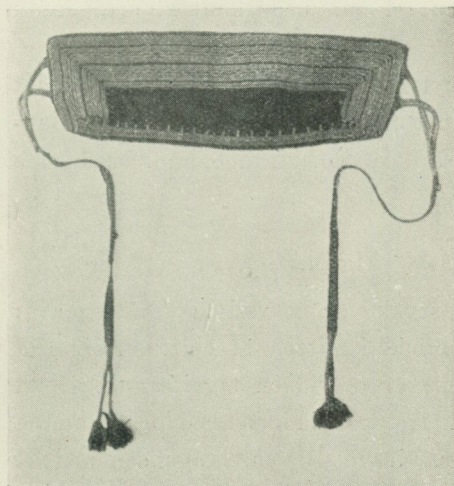

Fig. 2.

På diademets kortsidor äro fästade vävda ylleband i svart, rött och gult. Övre ändan av detta band delar sig ung. 10 cm. från mössan i tvenne, fästade ung. 4 cm. från varandra, vilka äro virade med tenntråd. Vid ändan av denna tenntrådvirade del äro fästade en hake och en hyska. Nedtill delar sig bandet i tvenne tenntrådvirade cirka 7 cm. långa band, i ändan försedda med tofsar av rött, gult och blått kläde, dessa tofsar bestå av 10 små rektangu-

lära klädesbitar fästade i ena ändan vid vardera av det tenntrådomlindade bandet.

Bandets mått: a) den övre tenntrådvirade delen 10 cm., b) det vävda bandet 25 cm., c) det nedre tenntrådvirade och tofsförsedda ändstycket 10 cm.

Beskrivning 2. Fig. 3.

Detta diadem är i nästan alla avseenden likt det föregående. Olikheten består endast i att banden ej äro tenntrådvirade. Även går det längs diademets nedre kant löpande tenntrådsbroderiet icke in på det röda tygets ornament.

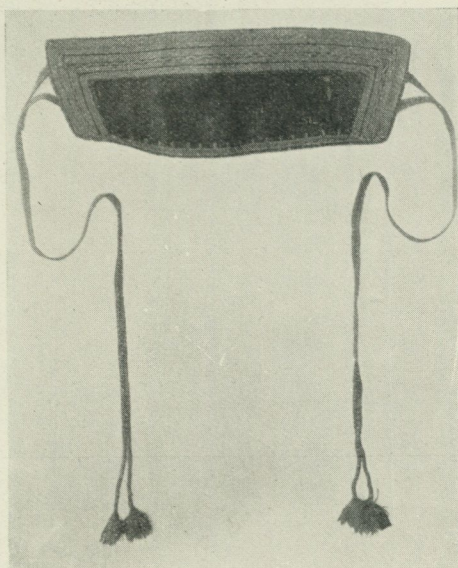

Fig. 3.

Måtten äro: diademets överkant 34 cm., nederkant 29 cm., bredd i mitten 12 cm., kortsidorna 10 cm.

Bandens mått äro: den övre tvådelade delen 5 cm., själva det vävda bandet 47 cm. och de nedre tofsprydda ändarna 10 cm. Banden, som sakna hake och hyska, äro vävda, cirka 8 mm. breda och till färgen blått och gult.

Beskrivning 3. Fig. 4.

Detta diadem består av ett stycke grönt vadmal, måtten äro: överkanten 32, nederkanten 28, bredd i mitten 11 cm., kortsidorna 9,5 cm. På detta gröna tygstycke är fästad en tegelfärgad, 4 cm. bred vadmalskant gående utmed tre av diademets sidor. Banden på diademets sidor äro av läder, virade, 37 cm. långa och nedtill försedda med en liten skinntofs.

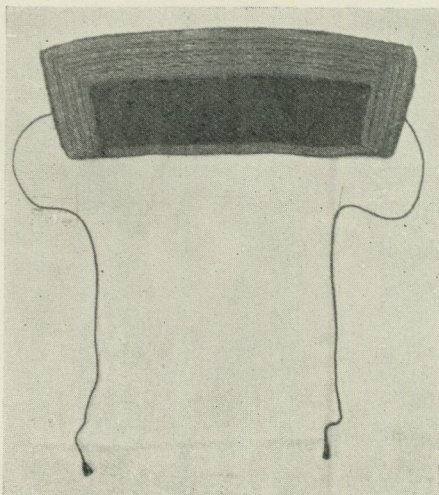

Fig. 4.

Ossian Elgström.